

Psychosociální aspekty aktivního sledování karcinomu prostaty

doc. MUDr. Otakar Čapoun, Ph.D., FEBU

Urologická klinika VFN a 1. LF UK a VFN, Praha

U vybraných pacientů s karcinomem prostaty (KP) nízkého rizika představuje aktivní sledování (AS) metodu volby, jejímž cílem je oddálit nebo se vyhnout radikální léčbě. Může však u nich vyvolávat úzkost a nejistotu. Pacienti také často dostávají nedostatečné, matoucí a obtížně srozumitelné informace, což vede k úzkosti a stresu. Psychosociální podpora a intervence zaměřené na zlepšení životního stylu mohou hrát klíčovou roli ve zvládnutí nejistoty a zlepšení důvěry pacientů k AS. Vzdělávání pacientů a jejich rodin je důležité, protože také vede ke snížení stresu a lepší spolupráci. Podpůrné skupiny a psychoterapeutické intervence mohou být užitečné pro pacienty, kteří se potýkají s psychickou zátěží spojenou s AS. Tento přehledový článek se zaměřuje na psychosociální aspekty AS a intervence ovlivňující psychosociální zátěž.

Klíčová slova: karcinom prostaty, aktivní sledování, psychosociální podpora, životní styl.

Psychosocial aspects of active surveillance for prostate cancer

For selected patients with low-risk prostate cancer (PC), active surveillance (AS) represents the method of choice aimed at delaying or avoiding radical treatment. However, AS can cause anxiety and uncertainty. Patients also often receive insufficient, confusing, and difficult-to-understand information, leading to anxiety and stress. Psychosocial support and interventions focused on lifestyle improvement can play a key role in managing uncertainty and enhancing patients' confidence in AS. Patient and family education is essential, as it also reduces stress and improves cooperation. Patient support groups and psychotherapeutic interventions may be beneficial for patients experiencing psychological distress related to AS. This review article focuses on the psychosocial aspects of AS and interventions affecting psychosocial burden.

Key words: prostate cancer, active surveillance, psychosocial support, lifestyle.

Úvod

U mužů s nízkým rizikem, lokalizovaným karcinomem prostaty (KP) je aktivní sledování (AS) metodou volby, která má za cíl oddálit radikální léčbu nebo se jí přímo vyhnout bez zhoršení prognózy stran nádorově specifického přežití. Tento postup zahrnuje pravidelné monitorování pomocí prostatického specifického antigenu (PSA), zobrazovacích metod a opakovaných biopsií prostaty (1). Aktivní sledování však může u pacientů vyvolávat úzkost a nejistotu, protože žijí s neléčeným karcinomem. Je proto třeba zlepšit podpůr-

né služby, které pomohou mužům snadněji vstupovat do protokolů AS a zůstat v nich. Psychosociální aspekty AS zahrnují tři hlavní oblasti. Tou první je proces konzultace s lékařem a volba léčby v případě KP nízkého rizika. Druhá představuje vliv AS na fyzický stav, úzkost, depresivní stavy atd., a obecně na kvalitu života. V poslední oblasti se řeší možná podpůrná a edukační intervence pro pacienty na AS (2). Tento přehledový článek se zaměří na psychosociální aspekty AS KP, včetně intervencí ovlivňujících psychosociální zátěž a doporučení pro klinickou praxi. Cílem

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:

The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Consent for publication:

Podpořeno MZ ČR – RVO-VFN64165.

Author's contributions:

None.

Cit. zkr: Urol. praxi. 2025;26(2):74-78

<https://doi.org/10.36290/uro.2025.040>

Článek přijat redakcí: 2. 3. 2025

Článek přijat k tisku: 5. 3. 2025

doc. MUDr. Otakar Čapoun, Ph.D., FEBU

otakar.capoun@vfn.cz